

Radek Vondráček prosazuje ve Sněmovně legislativní zmírnění postihu organizovaného zločinu. Komu tím prospěje?

4.4.2025 - | Transparency International ČR

V současnosti je možné u pachatelů trestných činů ve prospěch organizované zločinecké skupiny zvýšit stanovenou trestní sazbu až o třetinu. Pokud tak například někdo padělá peníze v hodnotě 10 milionů korun, aby si za ně soukromě koupil jachtu, hrozí mu 8 až 12 let ve vězení, a je na soudci, aby s ohledem na okolnosti určil, kolik přesně.

Pokud tak pachatel učiní ve prospěch kupříkladu drogového kartelu, hrozí mu 16 let odnětí svobody, a trest mu navíc zpravidla musí být uložen v rozpětí mezi 12 a 16 lety. Jedná se tedy o citelné zpřísnění, zaměřené na potírání společensky velmi škodlivých organizovaných skupin, tedy v podstatě „zločinců z povolání“.

Toto pravidlo, nyní univerzálně použitelné na všechny trestné činy, navrhuje poslanec Radek Vondráček omezit pouze na vybrané části trestního zákoníku.

Jakkoliv má tato možnost zůstat zachována kupříkladu u trestných činů proti životu a zdraví, má dojít k jejímu vyloučení kupříkladu u trestných činů hospodářských, či proti pořádku ve věcech veřejných.

Nově by tak nebylo možné využít zvýšení trestů například právě u trestných činů padělání peněz, zkrácení daně, pletich ve veřejných zakázkách, či třeba podplacení nebo zneužití pravomoci úřední osoby.

V čím zájmu Radek Vondráček změnu prosazuje?

Sám poslanec Vondráček přitom v odůvodnění svého návrhu přiznává, že právě to je jeho cílem. Doslova uvádí, že: „Takové činy, byť společensky škodlivé, nemají zpravidla stejnou míru nebezpečnosti a dopadu na oběti a společnost jako celek, jako je tomu v případech násilné či jiné závažné organizované kriminality.“

Je tedy zřejmé, že se jedná o pozměňovací návrh, který vysílá mimořádně špatný signál, a sice, že přísný postih hospodářské kriminality a manipulací s věcmi veřejného zájmu není pro stát prioritou.

Přitom jsou to právě tyto trestné činy, u kterých dochází k miliardovým škodám na veřejných rozpočtech, a kvůli nimž je důvěra v instituce ze strany veřejnosti trvale oslabována, jak pravidelně v případě Česka ukazuje i globální Index vnímání korupce (Corruption Perceptions Index – CPI) vydávaný mezinárodním sekretariátem Transparency International v Berlíně.

Česko pokleslo v Indexu vnímání korupce. Pro vládu @P_Fiala není protikorupční agenda prioritou

Kdo si v CPI vede nejlépe a nejhůře? Jak zní expertní hodnocení ČR? A jak vnímat Index vnímání korupce?

Přečtěte si zprávu TI

□<https://t.co/AeNd8XEaWT> [pic.twitter.com/Ys336vXZsf](https://t.co/pic.twitter.com/Ys336vXZsf)

— Transparency International ČR (@Transparency_CZ) February 11, 2025

V TI netvrdíme, že mají být za hospodářské trestné činy ukládány drakonicky nepřiměřené tresty. Zároveň není pravda, že by se jednalo o činnost, která není společensky závažná.

Každý chybějící milion ve veřejném rozpočtu totiž může způsobit, že pacient musí na potřebné vyšetření čekat třeba o několik měsíců déle, a vliv na lidské životy je tak potenciálně značný, byť nepřímý.

Pokud tak má existovat možnost zvýšit trestní sazbu tehdy, když se jedná o trestnou činnost ve prospěch organizované zločinecké skupiny, pak nedává smysl, aby tak šlo učinit pouze u některých trestných činů.

Jakkoliv je tvrdé trestání kupříkladu u vražd či loupeží jistě důležité, v českém kontextu se bude v případě organizovaného zločinu častěji jednat o neplacení daní, manipulaci s veřejnými zakázkami a dotacemi či nátlak na úřady. Tedy právě o situace, jejichž postih chce poslanec Vondráček snížit.

Trestní právo je složitý a leckdy pomalý systém trpící celou řadou vad. Jedná se však o systém, který slouží k odrazení od páčání trestných činů a k represí těch, kteří se odradit nenechají.

S ohledem na to by jeho jakékoliv změny měly probíhat na základě důkladného zvážení všech jejich dopadů, a ideálně i odborné a politické shody. Pozměňovací návrh poslance Vondráčka nesplňuje žádnou z těchto podmínek, a jediný signál, který vysílá, je, že páchat některé trestné činy má být zase o něco výhodnější.

Autorem komentáře je právník TI.

<https://www.transparency.cz/radek-vondracek-prosazuje-ve-snemovne-legislativni-zmirneni-postihu-organizovaneho-zlocinu-komu-tim-prospeje>